

• Ingenieurs prijzen idee van CDA-Kamerlid Atsma

'Niet één eiland voor de kust, maar een hele reeks'

Een tulp in de Noordzee is een utopie, inpoldering ondenkbaar. Toch moeten we het idee van CDA-Kamerlid Joop Atsma niet weglachen.

Onno Havermans

Formidabel, noemt landschapsarchitect Adriaan Geuze het initiatief van Joop Atsma. De CDA'er kreeg dinsdag een meerderheid van de Tweede Kamer achter zijn motie om een verkennend onderzoek uit te voeren naar een Noordzeepolder. „Het is gemakkelijk om nu te zeggen dat Atsma gek geworden is, maar we moeten hem prijzen”, aldus Geuze.

Niet dat een eiland in de vorm van een tulp voor de Hollandse kust haalbaar is. Wind en stroming maken zo'n fantasierijke vorm – vergelijkbaar met de palmen van opgespoten zand bij Doebai – onmogelijk. „De vorm van Terschelling is beter”, aldus Geuze. „En je moet de holle kust in stand houden, dus niet één eiland leggen, want dan gaat elders de kust kapot door erosie. Je hebt een reeks eilanden nodig.”

De landschapsarchitect tekende onlangs een nieuwe kaart van Nederland en werkt het idee van een eilandreeks momenteel uit. „Landwinning, daar zijn we meesters in. Maar dan wel met een integrale benadering, waarin klimaatbeheer, natuur en visserij een rol spelen. Als je meteen een plan wilt hebben, met financiering en al, dan zeg ik: 'Stop er maar mee'. Je moet in perspectief denken; door trial and error steeds een stukje verder komen in ontwik-



keling. Volgende generaties moeten er ook wat aan hebben. De ambitie vanuit de politiek is een pril begin.”

Ook waterdeskundige Ronald Waterman geeft Atsma een pluim, om vervolgens een eigen draai te geven aan de gedachte van landwinning in zee. „Inpolderen van de Noordzee kan helemaal niet”, zegt hij. „We hebben ons binnenwater ingepolderd, maar op zee kun je geen dijken leggen met laaggelegen land ertussen. Een eiland, dat kan, maar dat is extreem kostbaar. Eilanden liggen verder uit de kust, waar de zee dieper is, er is dus veel zand nodig en ze helpen niet tegen de zeespiegelstijging.

En het belangrijkste probleem: hoe kom je daar?”

Zijn alternatief heet Bouwen met de Natuur. „Landwinning met duinen en stranden in harmonie met de zee, waarbij veiligheid, natuur en recreatie en het tegengaan van zoute kwel de uitgangspunten zijn. De nadruk ligt op natuurwinst.”

Dat spreekt de Stichting Duinbehoud wel aan, zegt directeur Mannaert. „Superduinen voor de veiligheid, prima, als de natuur maar niet in het gedrang komt. Wij zijn voor zachte kustuitbreiding, niet voor verstedelijking, landbouw of groot-schalige industrie in de kuststrook.”

Ook Geuze pleit voor nieuwe natuur, diepe visgronden, wetlands met zeehonden. „Geen baggerdepot, lpg-centrale of vliegveld.” Toch ligt dat het meest voor de hand, meent socioloog Enne de Boer, docent aan de faculteit Civiele Techniek en Geowetenschappen van de TU Delft. „De oude gedachte van de luchthaven in zee wordt interessant als je Schiphol sluit en de Haarlemmermeer opnieuw gaat ontwikkelen. Dan hoeft Almere niet meer te groeien. Maar dan moet je de duinen doorsteken voor een verbindingsweg, of gebruik maken van gebied dat toch al is verpest. Hoek van Holland dus. Dan krijg je weer andere problemen. Ach, er wordt heel makkelijk gefantaseerd over water als oplossing voor ruimteproblemen, maar de vraag is of de bestaande ruimte wel goed wordt benut.”

Het kabinet wil dat het onderzoek naar een Noordzeepolder wordt meegenomen door de Deltacommissie, die eind 2008 rapporteert over bescherming van de kust.

Plan-Waterman heet nu Bouwen met de Natuur

Ingenieur Ronald Waterman kwam in 1982 met het idee om voor de kust van Zuid-Holland een kilometersbrede strook land te winnen op de Noordzee. Voor natuur en recreatie, maar ook als veilige buffer tegen de golven en voor stedelijke uitbreiding van de dichtbevolkte provincie. Maatschappelijk verzet

en hoge kosten deden het plan de das om. Waterman zat toen al voor de VVD in de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Dit jaar werd hij in *Trouw* uitgeroepen tot het beste Statenlid van Nederland. Het lijkt geen toeval dat zijn plan juist nu opnieuw in de belangstelling staat, dit keer als Bouwen met de Natuur.

„De nadruk ligt op natuurwinst”, aldus Waterman. „We hebben het tij mee, er komt een nieuw instituut in Delft en ook de baggeraars doen research voor zachte kustuitbreiding. Met onder meer de Slufterdam op de Maasvlakte en Seaport in IJmuiden zitten we al op ruim duizend hectare.”